

Vergaderjaar 1986–1987

19 766

Wijziging van enige artikelen van de Comptabiliteitswet 1976 inzake de Rijksbegroting, de Algemene Rekenkamer, de Rijksrekening en de verantwoording aan de wetgevende macht, almede van enige artikelen van de Bedrijvenwet 1928 (Stb. 249) (Derde wijziging van de Comptabiliteitswet 1976)

Nr. 15

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

Ontvangen 25 augustus 1987

1. Inleiding

De ondergetekenden zijn de Commissie voor de Rijksuitgaven erkentelijk voor het uitgebrachte eindverslag. Op verschillende punten is dit eindverslag te beschouwen als een voortzetting van de sinds 1985 lopende besprekingen met de Kamer over het comptabele bestel en in het bijzonder van de uitgebreide commissievergadering van de Commissie voor de Rijksuitgaven op 1 juni jl. over het feitenonderzoek en over het centrale thema in het Verslag 1986 van de Algemene Rekenkamer. De afronding van die discussie, die wij thans voortzetten, zal naar ons oordeel plaats kunnen vinden bij de behandeling van de vierde wijziging van de CW76 en wat betreft de artikelen met betrekking tot de Rekenkamer bij de vijfde wijziging van de CW76. Bovendien zullen wij in het najaar 1987 met elkaar van gedachten wisselen over de inrichting en presentatie van de begrotingen. Wij brengen in herinnering dat de onderhavige wijzigingen van de CW76 zijn bedoeld om met voorrang enkele aanpassingen door te voeren, namelijk met het oog op de versnelling van de verantwoordingsprocedure en op de invoering van de verplichtingen-kas-administratie. Wij verwijzen daarvoor naar de brief van 4 februari 1986 over het comptabele bestel (kamerstukken II, 1985–1986, 19 395, nr. 1) alsmede naar de memorie van toelichting bij het onderhavige wetsvoorstel. Gelet op de bedoeling van deze derde wijziging van de CW76 verzoeken wij u de bredere discussie die thans wordt voortgezet, niet van invloed te laten zijn op de derde wijziging van de CW76. Bij de binnenkort in te dienen begrotingen 1988 zijn wij er met betrekking tot de verplichtingen-benadering vanuit gegaan dat artikel 16, derde lid, CW76 op 1 januari 1988 gewijzigd is overeenkomstig het onderhavige wetsvoorstel. Het is dan ook van groot belang dat dit wetsvoorstel uiterlijk eind 1987 het Staatsblad bereikt.

2. Algemeen

In het algemeen deel van het eindverslag merkten de leden van de P.v.d.A.-fractie op dat zij het met de regering van belang achten dat de onderhavige wetswijziging zo spoedig mogelijk wordt afgerond, zij het dat naar hun mening een voortvarende implementatie van een versnelde verantwoordingsprocedure over de begrotingsuitvoering reeds dient te berusten op een door de regering aangegane politieke verplichting.

Bij deze stellingname, die wij op zich onderschrijven, willen wij de volgende kanttekening plaatsen. Een voortvarende implementatie van de voorgestelde versnelde verantwoordingsprocedure is naar ons oordeel slechts mogelijk binnen het kader van de geldende wettelijke bepalingen. Dit betekent dat zolang de onderhavige wetwijziging nog niet in werking is getreden de huidige bepalingen van de CW76 ter zake van de verantwoordingsprocedure voor de regering richtlijn moeten blijven voor haar handelen. De aangegane politieke verplichting zal de regering dan in die zin nakomen dat, waar de huidige Comptabiliteitsbepalingen voldoende ruimte bieden, zij de versnelde verantwoordingsprocedure zoveel als mogelijk zal toepassen.

Heel concreet hebben wij het dan over de begrotingsuitvoering 1987. De huidige CW76 biedt in elk geval de mogelijkheid de nieuwe procedure met betrekking tot de suppletore begrotingen naar aanleiding van de Voorjaarsnota 1987 op de wijze zoals wordt voorgesteld in het nieuwe artikel 10 uit te voeren. De regering heeft daartoe intern de nodige maatregelen getroffen. Wij verwijzen u in dit verband naar de brief van 24 december 1986 (kamerstukken II, 1986/1987, 19 766, nr. 4). Thans kunnen wij u mededelen dat het er naar uitziet dat genoemde suppletore begrotingen voor het overgrote deel uiterlijk op de komende derde dinsdag van september bij de Tweede Kamer zullen zijn ingediend.

De huidige CW76 biedt echter geen mogelijkheid tot integratie van de slotwet en de departementale rekening. Bovendien voorziet de huidige wet niet in het toezenden aan de Minister van Financiën door de Rekenkamer van het resultaat van het onderzoek dat de Rekenkamer naar een departementale rekening instelt, zoals voorgesteld in het nieuwe artikel 86, derde lid. Het overleggen van die resultaten aan de Tweede Kamer (artikel 86, vijfde lid, nieuw) is van die toezending wel afhankelijk.

Overigens merken wij op dat de regering er vooralsnog vanuit gaat dat het onderhavige wetsvoorstel zodanig snel de beide Kamers der Staten-Generaal zal passeren, dat de rekeningsprocedure zoals voorgesteld in de nieuwe artikelen 84 tot en met 86A met betrekking tot het dienstjaar 1987 kan worden toegepast.

Verder is voor een integrale invoering van de nieuwe verantwoordingsprocedure met ingang van het dienstjaar 1987 van belang dat de Rekenkamer uiterlijk medio 1988 de rijksrekeningen over de jaren tot en met 1986 heeft goedgekeurd. De Rekenkamer heeft namelijk laten weten dat zij pas definitief onderzoeksresultaten over de rekeningen 1987 kan opmaken, nadat de eerder genoemde rijksrekeningen door haar zijn goedgekeurd. De goedkeuring van die rijksrekeningen hangt evenwel mede af van de totstandkoming van de laatste suppletore begroting(en) over die jaren. Wij verwijzen in dit verband naar de eerder genoemde brief van 24 december 1986. Voor een recente stand van zaken met betrekking tot de inhaal van de achterstand bij de totstandkoming van suppletore begrotingen over 1986 en voorgaande jaren verwijzen wij naar het plan van aanpak Comptabel bestel (kamerstukken II, 1986/1987, 19 395, nr. 14) en naar bijlage 18 van de Miljoenennota 1988.

De leden van de C.D.A.-fractie konden zich verenigen met het voorstel om vooralsnog de beschikbaarstelling van de departementale accountantsrapporten niet wettelijk te regelen. Wel vroegen zij of de bewindsman van Financiën, indien het feitenonderzoek van komende jaren daar aanleiding toe geeft, te zijner tijd bereid is om aan een wettelijke regeling dienaangaande zijn medewerking te verlenen.

Zoals dit impliciet uit ons antwoord ter zake in de memorie van antwoord kan worden opgemaakt, zijn wij daartoe, indien de praktijk daartoe aanleiding geeft, te zijner tijd in beginsel bereid.

3. Indiening van suppletore begrotingen

Verscheidene leden hebben opmerkingen gemaakt over de indiening van suppletore begrotingen. Wij hebben hierover uitvoerig met de Commissie voor de Rijksuitgaven gesproken in genoemde UCV van 1 juni j.l. De intentie van de regering is de ingediende motie over de tijdige indiening van begrotingswijzigingen (kamerstukken II, 1986/1987, 19 905, nr. 23) uit te voeren. Bezien zal moeten worden op welke wijze dit het best gestalte kan krijgen. De huidige CW76 biedt daarvoor de ruimte. De oorspronkelijke gedachte van de regering om suppletore begrotingen te voegen bij de budgettaire nota's behoeft in het licht van de wens om begrotingswijzigingen nog tijdens het lopende jaar aan de Tweede Kamer voor te leggen wellicht enige aanpassing. In beginsel kunnen, zoals de Commissie suggereert, suppletore begrotingen naar aanleiding van de Voorlopige Rekening vervallen. Ervan uitgaande dat alle beleidswijzigingen en andere belangrijke mutaties nog tijdens het begrotingsjaar worden voorgelegd, resteren bij slotwet slechts minder belangrijke uitvoeringsmutaties. Voorzover thans valt te overzien is het niet goed mogelijk deze uitvoeringsmutaties nader te omschrijven. Bepalend is namelijk of de Kamer nog tijdens het begrotingsjaar op de hoogte gesteld had kunnen worden van de begrotingswijziging. Wij verwijzen in dit verband ook naar een binnenkort door de eerste ondergetekende aan de Tweede Kamer te sturen brief met als onderwerp «Mededelingen over begrotingswijzigingen aan de Tweede Kamer».

Ten principale zouden wij deze discussie af willen ronden bij de behandeling van de 4e wijziging van de CW76. Onze intentie moge echter duidelijk zijn.

De leden van de fracties van het C.D.A. en D66 stelden onder punt 2.4 (slotregularisatie) van het eindverslag, dat het wetsvoorstel impliceert dat bijvoorbeeld ook een omvangrijke onderuitputting achteraf door de Staten-Generaal wordt geautoriseerd. Zij vroegen om een motivering waarom de slotregularisatie zich zou moeten uitstrekken over alle verschillen tussen het (eerder) geautoriseerde en het gerealiseerde bedrag bij de uitgavenartikelen. Zij vroegen of een dergelijke «technische» autorisatie van alle verschillen tussen autorisatie en rekening niet het zicht ontnemt op die verschillen, die vanuit de optiek van het budgetrecht van de Staten-Generaal juist wel autorisatie vergen.

Staatsrechtelijk gezien hebben deze leden gelijk met hun stelling dat er alleen een noodzaak bestaat verschillen tussen eerder geautoriseerde begrotingsbedragen en de realisatie (rekeningbedragen) door de Staten-Generaal bij slotregularisatie (dat is bij suppletore begroting) te laten autoriseren, voor zover de realisaties de eerder geautoriseerde bedragen te boven gaan (in casu overschrijdingen). Deze leden gaven overigens ook zelf aan dat onderschrijdingen die beleidsmatig geïnduceerd zijn (bezuinigingen, ombuigingen en dergelijke) in de loop van een begrotingsjaar door middel van suppletore begrotingen ter autorisatie aan de Tweede Kamer dienen te worden voorgelegd. Derhalve gaan de politieke wensen begrijpelijk en terecht hier al verder dan staatsrechtelijk noodzakelijk is.

Wat de niet-beleidsmatige onderschrijdingen betreft (in casu uitvoerings- of ramingstechnische bijstellingen, boekhoudkundige mutaties en dergelijke) merken wij op dat het thans praktijk is dat deze, indien zij omvangrijk zijn (bij voorbeeld omvangrijke onderuitputting), in de slotregularisatie worden opgenomen. Het is daarbij geenszins de bedoeling het zicht op beleidsmutaties te ontnemen. De regering streeft ernaar die zoveel mogelijk tijdens het begrotingsjaar aan de Kamer voor te leggen. Overigens is op puur praktische gronden gekozen voor het systeem, waarbij de verschillen als bedoeld in artikel 85, eerste lid, onder g, zowel positieve als negatieve bedragen kunnen betreffen.

De leden van de P.v.d.A.-fractie vernamen gaarne of ervan mag worden uitgegaan, dat in het kader van de praktische indieningsprocedure op de vastgestelde termijnen de bewindsman van Financiën de Kamer volledig zal informeren over het eventueel in gebreke blijven van collega-bewindslieden. Naar het ons voorkomt is de bepaling in artikel 86, zesde lid, van het onderhavige wetsvoorstel op dit punt duidelijk.

De Commissie verneemt gaarne het oordeel van de regering over de toevoeging aan het eerste lid van artikel 10 van de zinsnede, dat de Minister van Financiën toeziet op een tijdige indiening van suppletore begrotingen bij de Tweede Kamer. Bij het wegwerken van de achterstanden bij de indiening van suppletore begrotingen alsmede bij het indienen van de suppletore begrotingen naar aanleiding van de Voorjaarsnota 1987 gebeurt dit in de praktijk ook. Vastlegging van een dergelijke bepaling in de CW76 ontmoet tegen deze achtergrond enerzijds geen bezwaar, maar is anderzijds niet noodzakelijk omdat zulks al voortvloeit uit de algemene verantwoordelijkheid van de Minister van Financiën voor het functioneren van het comptabele bestel uit hoofde van de huidige CW76. Wij stellen voor dit punt te betrekken bij de vierde wijziging van de CW76, waarbij mede een punt van overweging is of deze bepaling in artikel 10 danwel in een paragraaf over het toezicht van de Minister van Financiën opgenomen zou moeten worden.

De Commissie doet voorts suggesties voor de presentatie van de suppletore begrotingen. De regering zal deze betrekken bij de toegezegde notitie over de begrotingspresentatie. De gedachten van de regering sporen op hoofdlijnen met die van de Commissie. Daarbij is het in ieder geval de bedoeling om een goede aansluiting te bewerkstelligen met de eerdere (suppletore) begroting. Daarbij is thans nog niet te beoordelen of het bij voorbeeld praktisch mogelijk zal zijn, gelet ook op de gewenste versnelling in de informatievoorziening, in de suppletore begrotingen onderscheid te maken naar kasmutaties als gevolg van wijzigingen in het betalingspatroon en als gevolg van meer of minder aangegane respectievelijk aan te gane verplichtingen. In ieder geval wordt dit onderscheid in de ramingen in de ontwerpbegrotingen tot uitdrukking gebracht.

4. Inrichting van de rekening

Wat de inrichting van de rekening betreft, merken wij op dat het wenselijk is deze aan te laten sluiten op de inrichting van de begroting, waarbij het de bedoeling is ook de rekening van een toelichting te voorzien. Op deze wijze kunnen naar ons oordeel ramingen en realisaties goed met elkaar vergeleken worden. Wij stellen voor hierover bij de behandeling van de notitie over de begrotingspresentatie nadere afspraken te maken die dan ten behoeve van een geüniformeerde presentatie door de verschillende ministers in de rijksbegrotingsvoorschriften zullen worden opgenomen.

5. Rapport van de Algemene Rekenkamer

De leden van de fracties van het C.D.A. en de P.v.d.A. merkten op dat in de voorgestelde tekst van artikel 86, derde lid, de gedachte van het rapport bij de rekening van de Algemene Rekenkamer nogal impliciet is geformuleerd. Deze leden vroegen zich af of de tekst van dit artikellid nog wat zou kunnen worden aangescherpt.

Hoewel de voorgestelde tekst – en de daarbij gegeven toelichting – naar onze mening geen ruimte voor misverstand laat, onderschrijven wij deze opmerking. In bijgevoegde tweede Nota van wijziging wordt voorgesteld de wettekst ter zake aan te passen.

Voorts merkten deze leden op, dat ten aanzien van de inhoud van deze rapporten vastgelegd zou kunnen worden dat de bevindingen in elk geval (dus minimaal) betrekking moeten hebben op de controle die de Algemene

Rekenkamer instelt in het kader van artikel 66 CW76 (het rechtmatigheids-onderzoek). Naar onze mening dienen in het rapport bij de rekening primair de bevindingen van het rechtmatigheidsonderzoek – ook als deze niet tot een indermanteitswet (ex artikel 72 CW76) leiden – vermeld te worden. Dit spreekt evenwel zodanig voor zich dat wettelijke vastlegging van deze inhoud ons overbodig voorkomt.

6. Goedkeuring en aanbieding van de Rijksrekening

De commissie constateert dat de Grondwet de Algemene Rekenkamer niet de mogelijkheid biedt haar goedkeuring te onthouden aan de Rijksrekening en dat zij bij haar controle gebonden is aan de rechtmatigheidstoetsing, bedoeld in artikel 66 van de CW76. Daarmee ontbeert de Rekenkamer volgens de commissie een belangrijk pressiemiddel om ministers aan te zetten tot het laten uitvoeren van adequate accountantscontrole. Accountantscontroles waarvan de Rekenkamer steeds meer afhankelijk is. De commissie gaat zelfs zover dat zij stelt dat de Rekenkamer, wanneer er geen controles hebben plaatsgevonden en er alleen vermoedens of aanwijzingen bestaan, geen gerichte bezwaren kan maken en haar slechts de weg van goedkeuring resteert.

Allereerst zij opgemerkt dat de bevoegdheid van de Rekenkamer om gebruik te maken van door anderen verrichte controles, onverlet laat haar bevoegdheid tot eigen onderzoek. Zo er dus vermoedens of aanwijzingen bestaan, maar geen controleresultaten van derden, staat niets een eigen onderzoek van de Rekenkamer in de weg.

In het voorstel van de regering stelt de Algemene Rekenkamer een onderzoek in naar iedere rekening alvorens deze te zamen met de slotwet als basis kan dienen voor de door de betrokken minister af te leggen verantwoording aan de Staten-Generaal. Bezwaren kan de Rekenkamer kenbaar maken in het rapport houdende het resultaat van haar onderzoek. Voorzover de Rekenkamer nader onderzoek alsmede eventueel nadere controle door bij voorbeeld de departementale accountantsdienst noodzakelijk acht kan zij zulks meedelen aan de betrokken minister. Het uitbrengen van het rapport met het resultaten van het onderzoek kan zij alsdan opschorten. De behandeling van de slotwet, zo deze inmiddels is ingediend, zal dan eveneens worden opgeschort.

De door de regering voorgestelde procedure strekt er toe, dat uit het resultaat van het onderzoek blijkt welke aanpassingen de reeds eerder vastgestelde begrotingsbedragen of de in de rekening vervatte realisatiecijfers behoeven om deze naar genoegen van de Rekenkamer met elkaar te doen corresponderen.

De leden van de C.D.A.-fractie wezen er op dat de Rijksrekening weliswaar aan de Staten-Generaal wordt overgelegd, doch dat onduidelijk is wat er daarna gebeurt. Zij vroegen zich af of de Staten-Generaal via een formele vaststelling geen décharge zouden moeten verlenen en verzochten om de visie van de regering terzake.

Wij verwijzen deze leden naar het gestelde onder punt 11 van de memorie van antwoord. Daaruit moge blijken dat de regering ten aanzien van een formele déchargeverlening ter gelegenheid van de overlegging van de Rijksrekening geen uitgesproken voorkeur heeft. Wij achten het meer op de weg van de Staten-Generaal zelf liggen om hieraan desgewenst invulling te geven.

De leden van de P.v.d.A.-fractie hoopten dat een beschouwing van de regering in de nota naar aanleiding van het eindverslag meer licht zou werpen op het vraagstuk van de reikwijdte van de goedkeuring door de Algemene Rekenkamer. De relatie tussen het rapport met het resultaat van het onderzoek van de Rekenkamer en de uiteindelijke goedkeuring zou daarbij in oenschouw moeten worden genomen, evenals de formele

relatie tussen de slotwetten en de daarbij gepresenteerde departementale rekeningen.

Zoals in de memorie van antwoord valt te lezen (punt 8) wordt de departementale rekening gevoegd bij de memorie van toelichting bij de betrokken slotwet. Hiervoor werd reeds aangegeven dat daaruit te zamen met het rapport van de Rekenkamer blijkt, welke aanpassingen de departementale rekening en/of de slotwet behoeven om aan dan nog levende bezwaren van de Rekenkamer tegemoet te komen, dan wel of er nog een indemniteitswet tot stand moet worden gebracht. Het wetsvoorstel strekt er toe dat na de slotwet en eventuele indemniteitswet ervan uit kan worden gegaan dat de betrokken rekening als onderdeel van de Rijksrekening de goedkeuring verkrijgt van de Algemene Rekenkamer en dat niet – zoals in de huidige situatie – eerst bij het onderzoek van de Rijksrekening blijkt dat de Rekenkamer nog ten aanzien van een enkele departementale rekening bezwaren koestert, die vervolgens slechts via een alsdan te starten wetgang kunnen worden weggenomen. In de memorie van antwoord hebben wij al opgemerkt de goedkeuring van de Rijksrekening te zien als de formele beëindiging van het verantwoordingsproces.

De leden van de fractie van D66 meenden dat het onderzoek van de Rekenkamer tussen wal en schip dreigt te geraken, omdat de goedkeuring van de Rijksrekening en van de rekeningen van de Staatsbedrijven en van de begrotingsfondsen afhankelijk is van de vaststelling van de slotwetten en dus pas kan plaatsvinden na de feitelijke verantwoording. Wij wijzen hierbij op het feit dat het onderzoek van de Rekenkamer niet meer gekoppeld is aan de goedkeuring van de hierbedoelde rekeningen, maar al veel eerder plaatsvindt, namelijk voorafgaand aan de behandeling door de Staten-Generaal van de individuele slotwetten.

Zoals uit de memorie van toelichting bij artikel 86, derde lid, blijkt, is het rapport inhoudende het resultaat van het onderzoek feitelijk als een voorwaardelijke goedkeuring van de desbetreffende rekening door de Rekenkamer te beschouwen. Indien het onderzoek geen bijzonderheden aan het licht brengt, is de voorwaarde het vaststellen van de slotwet door de wetgever. Die voorwaarde wordt mede door de Staten-Generaal vervuld. Indien het onderzoek bezwaren oplevert die later de goedkeuring door de Rekenkamer van de Rijksrekening in de weg staan en die bezwaren worden door de betrokken minister niet weggenomen, dan leiden deze bezwaren tot een indemniteitswetprocedure. Er is dan dus sprake van een tweede voorwaarde die (mede door de Staten-Generaal) vervuld moet worden, in casu het vaststellen van de desbetreffende indemniteitswet.

Samengevat kan de nieuwe procedure globaal als volgt worden geschetst:

- a. het opmaken van de departementale rekening door de desbetreffende minister;
- b. voorwaardelijke feitelijke goedkeuring door de Rekenkamer van die rekening op grond van het rapport van haar onderzoek;
- c. feitelijk afleggen van verantwoording aan en feitelijke déchargeverlening door de Staten-Generaal met de behandeling van de geïntegreerde slotwet en departementale rekening en in voorkomende gevallen van een indemniteitswet;
- d. formele goedkeuring van de Rijksrekening door de Rekenkamer;
- e. overlegging van de formeel goedgekeurde Rijksrekening aan de Staten-Generaal.

7. Terugwerkende kracht

De leden van de C.D.A.-fractie vroegen zich af of artikel III, derde lid, van het wetsvoorstel nog zin heeft, nu deze derde wijziging van de CW76 niet vóór september 1987 het Staatsblad zal bereiken. Zij drongen er bij de regering op aan alles in het werk te stellen om de toepassing op de

jaren voor 1987 te realiseren, aangezien zij de oude procedure niet meer wenselijk achtten.

Het ziet er thans naar uit dat het niet zinvol zal zijn dat de Minister van Financiën gebruik zal maken van de bevoegdheid die hem in dit artikellid wordt gegeven. Wat de suppletore begrotingen betreft over de jaren voor 1987 mag thans worden aangenomen dat, zodra deze wetswijziging het Staatsblad heeft bereikt, al die begrotingen (opgesteld op basis van de huidige CW-bepalingen) bij de Tweede Kamer zullen zijn ingediend. Het is vanzelfsprekend dan niet in het belang van een snelle afhandeling deze suppletore begrotingen te doen vervangen door inhoudelijk dezelfde, maar qua vorm herziene suppletore begrotingen. Ook de voorbereiding van de departementale rekeningen over die jaren zal op dat moment waarschijnlijk reeds zover zijn gevorderd, dat opstelling volgens de nieuwe bepalingen administratief niet doelmatig is te achten.

De leden van de C.D.A.-fractie herhaalden hun vraag in het voorlopig verslag wat onder verplichtingen moet worden verstaan. Opgemerkt zij dat dit begrip vanzelfsprekend in artikel 10 dezelfde betekenis heeft als in het bestaande artikel 16. Voor de invulling van het begrip dient dan ook aansluiting te worden gezocht bij de betekenis die in de huidige praktijk rond laatstgenoemd artikel daaraan wordt gegeven. Voorzover die praktijk nog in individuele gevallen afwijkt van de betekenis die ter gelegenheid van de vierde wijziging aan het begrip zal worden gegeven, namelijk die van het juridische begrip verplichting, zijnde een verplichting die rechtens afdwingbaar is, dient er naar te worden gestreefd gaandeweg van deze betekenis uit te gaan.

De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen zich af wat bedoeld wordt met de zinsnede «reikwijdte van de verplichtingenbenadering». Deze zinsnede is gebruikt bij de beantwoording van de vraag van het C.D.A. of het bepaalde ten aanzien van verplichtingen op alle departementen van toepassing is. De zinsnede heeft betrekking op de vraag bij welke begrotingsartikelen verplichtingen geraamd en verantwoord moeten worden. Zoals bekend bevat artikel 16 ook na de wijziging uitzonderingen ter zake. Eén van de uitzonderingen betreft verplichtingen waarvan de omvang niet kan worden bepaald. Deze zinsnede is in ieder geval niet gebruikt om een fundamentele discussie over het vigerende begrotingsstelsel te initiëren in het kader waarvan het prematuur zou zijn om artikel 12 af te schaffen. De hoofdredenen om tot afschaffing van dit artikel over te gaan hebben wij in de memorie van antwoord aangegeven. Het gaat daarbij om het wegnemen van een ons inziens onnodige verzwaring van de administratie die artikel 12 met zich meebrengt.

De P.v.d.A.-fractie achtte zich voorts nog altijd niet overtuigd van de wijze waarop kan worden voorkomen dat – door het afschaffen van artikel 12 – tegen het eind van het jaar als gevolg van «bestedingsdwang» ondoelmatige uitgaven zouden plaatsvinden.

Het gevaar van ondoelmatige uitgaven zou ons inziens aanwezig zijn indien na de afschaffing van artikel 12 een volstrekt rigide systeem in werking zou treden, waarbij op geen enkele wijze niet tot betaling gekomen verplichtingen in enig jaar ten laste van de begroting van het daarop volgende jaar betaald zou kunnen worden. Dit is echter geenszins het geval. In overleg tussen het betrokken departement en het Ministerie van Financiën zal voor elk geval bekeken worden of het noodzakelijk is dat de begroting van het «nieuwe» jaar verhoogd wordt of niet. Daarbij gaan wij ervan uit dat dit overleg van beide zijden met goede intenties wordt gevoerd.

8. Slot

In bijgaande tweede Nota van wijziging op het onderhavige wetsvoorstel wordt naast de hiervoor in paragraaf 5 aangekondigde wijziging, een

tweede wijziging voorgesteld. Het betreft een ondergeschikte, doch in verband met het op korte termijn te wijzigen Besluit aanbesteding van werken 1973 noodzakelijke wijziging van artikel 43 CW76. Voor een toelichting bij die wijziging, verwijzen wij u korthedshalve naar de toelichting bij de Nota van wijziging.

De Minister van Financiën,
H. O. C. R. Ruding

De Staatssecretaris van Financiën,
H. E. Koning